

# **СОГЛАШЕНИЕ**

**о сотрудничестве между  
Государственным Собранием  
Республики Марий Эл  
и Государственным Советом  
Республики Татарстан**



# **СОГЛАШЕНИЕ**

## **о сотрудничестве между Государственным Собранием Республики Марий Эл и Государственным Советом Республики Татарстан**

Государственное Собрание Республики Марий Эл в лице Председателя Смирнова Анатолия Васильевича, действующего на основании Конституции Республики Марий Эл, с одной стороны, и Государственный Совет Республики Татарстан в лице Председателя Мухаметшина Фарида Хайрулловича, действующего на основании Конституции Республики Татарстан, с другой стороны, именуемые в дальнейшем «Стороны», исходя из взаимного стремления к установлению и расширению межпарламентских связей, придавая большое значение обмену опытом в области законотворческой деятельности, стремясь к дальнейшему укреплению традиционных отношений дружбы, взаимопонимания и сотрудничества, договорились о нижеследующем:

### **Статья 1**

Стороны выражают стремление развивать межпарламентские связи на принципах равенства, партнерства, взаимного учета интересов и уважения.

В рамках сотрудничества Стороны обмениваются опытом парламентской деятельности, способствуют взаимным деловым контактам.

### **Статья 2**

Стороны, действуя в интересах многонациональных народов Республики Марий Эл и Республики Татарстан, развивают все формы межпарламентского сотрудничества в целях совершенствования законодательной основы для дальнейшего развития равноправных отношений Республики Марий Эл и Республики Татарстан в общественно-политической, социально-экономической и культурной областях.

### **Статья 3**

Стороны считают приоритетным сотрудничество в области конституционного и государственного строительства, местного самоуправления. Стороны координируют усилия по рассмотрению законодательных инициатив в Федеральном Собрании Российской Федерации.

## **Статья 4**

Основными целями Сторон при реализации настоящего Соглашения являются:

планирование и совершенствование законотворческой деятельности;

обмен опытом по организации мониторинга федерального законодательства, законодательства Республики Марий Эл и законодательства Республики Татарстан;

совершенствование форм парламентского контроля за исполнением законов;

рассмотрение проектов федеральных законов, планируемых Сторонами к внесению в Государственную Думу Федерального Собрания Российской Федерации в порядке реализации законодательной инициативы;

расширение форм взаимодействия с институтами гражданского общества и органами местного самоуправления;

осуществление иных направлений деятельности, способствующих достижению целей настоящего Соглашения.

## **Статья 5**

Стороны осуществляют сотрудничество в следующих формах:

обмен планами законотворческой деятельности, законопроектами, нормативными правовыми актами, информационными, аналитическими, методическими и иными материалами по вопросам законотворчества в Республике Марий Эл и Республике Татарстан;

участие представителей Сторон в парламентских слушаниях, научно-практических конференциях, семинарах, круглых столах и иных мероприятий по вопросам законотворчества и парламентаризма;

организация совместных встреч, консультаций и переговоров (тематика, сроки и место проведения определяются по взаимному согласию Сторон), в том числе проведение деловых встреч депутатов и сотрудников аппаратов Сторон, а также совместных заседаний комитетов и комиссий;

развитие прямых контактов между депутатами, депутатскими объединениями, комитетами и комиссиями, а также аппаратами Сторон;

рассмотрение проектов федеральных законов, вносимых Сторонами в порядке законодательной инициативы в Государственную Думу Федерального Собрания Российской Федерации;

при необходимости создание совместных рабочих групп по вопросам разработки проектов федеральных законов, вносимых в порядке законодательной инициативы в Государственную Думу Федерального Собрания Российской Федерации;

размещение информации о межпарламентских связях Сторон в государственных и иных средствах массовой информации, в информационно-телекоммуникационной сети «Интернет»;

иные формы сотрудничества в соответствии с законодательством.

### **Статья 6**

Стороны информируют друг друга о мероприятиях, касающихся парламентской деятельности (семинары, конференции, парламентские слушания и другие мероприятия), проводимых Сторонами, создают условия для участия в них заинтересованных представителей Сторон.

### **Статья 7**

Стороны способствуют развитию взаимовыгодного сотрудничества в торгово-экономической, научно-технической и других областях, расширению гуманитарно-культурных связей и контактов между общественными объединениями граждан.

Стороны в пределах своей компетенции оказывают содействие в проведении мероприятий, направленных на сохранение и развитие этнокультурной самобытности марийцев, проживающих в Республике Татарстан, и татар, проживающих в Республике Марий Эл.

### **Статья 8**

Стороны самостоятельно финансируют деятельность своих представителей в рамках выполнения настоящего Соглашения.

### **Статья 9**

Контроль за исполнением настоящего Соглашения осуществляют Председатель Государственного Собрания Республики Марий Эл и Председатель Государственного Совета Республики Татарстан.

Для обеспечения реализации положений настоящего Соглашения Стороны могут определять координаторов, ответственных за выполнение совместных мероприятий.



## Статья 10

Разногласия, возникающие между Сторонами в отношении исполнения, толкования или применения отдельных положений настоящего Соглашения, а также вопросы о внесении в него изменений решаются путем переговоров, взаимных консультаций или иным способом по согласованию Сторон.

## Статья 11

Настоящее Соглашение вступает в силу со дня его подписания, действует в течение пяти лет и пролонгируется на каждые последующие пять лет, если ни одна из Сторон не уведомит в письменной форме другую Сторону о своем намерении прекратить его действие за два месяца до истечения соответствующего срока.

В период действия настоящего Соглашения в него по предварительному согласованию Сторон могут быть внесены изменения, способствующие наиболее эффективному осуществлению межпарламентского сотрудничества.

С момента заключения настоящего Соглашения действие Соглашения между Государственным Собранием Республики Марий Эл и Государственным Советом Республики Татарстан о межпарламентском сотрудничестве от 28 февраля 2005 года прекращается.

## Статья 12

Настоящее Соглашение составлено в двух экземплярах, имеющих равную юридическую силу для каждой из сторон: на русском, марийском и татарском языках.

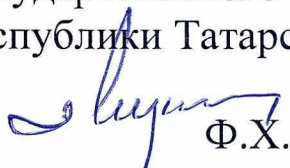
Совершено в городе Ульяновске « 27 » августа 2020 года.

Председатель  
Государственного Собрания  
Республики Марий Эл

 А.В. Смирнов



Председатель  
Государственного Совета  
Республики Татарстан

 Ф.Х. Мухаметшин



**Марий Эл Республикасы Дәүләт Жыелышы һәм  
Татарстан Республикасы Дәүләт Советы арасында  
хезмәттәшлек турында  
КИЛЕШҮ**

Марий Эл Республикасы Дәүләт Жыелышы исеменнән Рәис Смирнов Анатолий Васильевич, Марий Эл Республикасы Конституциясе нигезендә эш итеп, бер яктан, һәм Татарстан Республикасы Дәүләт Советы исеменнән Рәис Мөхәммәтшин Фәрит Хәйрулла улы, Татарстан Республикасы Конституциясе нигезендә эш итеп, икенче яктан, алга таба «Яклар» дип аталучылар, парламентага багланышларны булдыруга һәм киңәйтүгә уртак омтылыштан чыгып, закон чыгару эшчәнлегенә өлкәсендә тәҗрибә алмашуга зур әһәмият биреп, дуслыкның, үзара аңлашуның һәм хезмәттәшлекнең традицион мөнәсәбәтләрен алга таба да ныгытуга омтылып, түбәндәгеләр хакында килештеләр:

**1 статья**

Яклар парламентага багланышларны тигезлек, партнерлык, бер-береңне ихтирам итү һәм яклар мәнфәгатьләрен исәпкә алу принципларында үстерәләр.

Яклар хезмәттәшлек кысаларында парламент эшчәнлегенә өлкәсендә тәҗрибә алмашалар, үзара эшлекле элементләр булдыруга ярдәм итәләр.

**2 статья**

Яклар, Марий Эл Республикасының һәм Татарстан Республикасының күпмилләтле халкы мәнфәгатьләрендә эш итеп, ижтимагый-сәяси, социаль-иқтисади һәм мәдәни өлкәләрдә Марий Эл Республикасы һәм Татарстан Республикасы арасында тигез хокуклы мөнәсәбәтләрне алга таба да үстерү өчен законлы нигезләргә камилләштерү максатларында парламентага хезмәттәшлекнең барлык төрләрен үстерәләр.

**3 статья**

Яклар конституциячел корылыш һәм дәүләт корылышы, җирле үзидарә өлкәләрендә хезмәттәшлекне өстенлекле дип саныйлар. Яклар Россия Федерациясе Федераль Собраниесендә закон чыгару инициативаларын карауны координациялиләр.



#### 4 статья

Элеге Килешүне гамәлгә ашырганда Якларның төп максатлары түбәндәгеләр:

закон чыгару эшчәнлеген планлаштыру һәм камилләштерү:

федераль законнарغا, Марий Эл Республикасы законнарына һәм Татарстан Республикасы законнарына мониторинг уздыру буенча тәҗрибә алмашу;

законнар үтәлешен тикшереп тору буенча парламент контроле рәвешләрен камилләштерү;

закон чыгару инициативасын гамәлгә ашыру тәртибендә Яклар тарафыннан Россия Федерациясе Федераль Собраниесе Дәүләт Думасына кертү өчен планлаштырылган федераль закон проектларын карау;

граждан жәмгыяте институтлары һәм җирле үзидарә органнары белән эшләрү рәвешләрен киңәйтү;

эшчәнлекнең элеге Килешүнең максатларына ирешүгә ярдәм итә торган башка юнәлешләрен гамәлгә ашыру.

#### 5 статья

Яклар хезмәттәшлекне түбәндәге рәвешләрдә гамәлгә ашыралар:

Марий Эл Республикасында һәм Татарстан Республикасында закон чыгару эшчәнлеген планнары, закон проектлары, норматив хокукый актлар, закон чыгару мәсьәләләре буенча мәгълүмати, аналитик, методик һәм башка материаллар алмашу;

Яклар вәкилләренең парламент тыңлауларында, фәнни-гамәли конференцияләрдә, семинарларда, түгәрәк өстәлләрдә һәм законнар чыгару, парламентаризм мәсьәләләре буенча башка чараларда катнашуы;

уртак очрашулар, консультацияләр һәм сөйләшүләр оештыру (тематика, үткәрү вакыты һәм урыны Якларның үзара ризалыгы белән билгеләнә), шул исәптән Яклар депутатларының һәм аппарат хезмәткәрләренең эшлекле очрашуларын, шулай ук комитетларның һәм комиссияләрнең уртак утырышларын уздыру;

Яклар депутатлары, депутат берләшмәләре, комитетлары һәм комиссияләре, шулай ук аппаратлары арасында турыдан-туры элемтәләрне үстерү;

Яклар тарафыннан Россия Федерациясе Федераль Собраниеесе Дәүләт Думасына закон чыгару инициативасы тәртибендә кертелә торган федераль закон проектларын карау;

Россия Федерациясе Федераль Собраниеесе Дәүләт Думасына закон чыгару инициативасы тәртибендә кертелә торган федераль законнар проектларын эшләү мәсьәләләре буенча, кирәк булганда, уртақ эшче төркемнәр төзү;

дәүләт һәм башка массакүләм мәгълүмат чараларында, «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә Якларның парламентар багланышлары турында мәгълүмат урнаштыру;

закон нигезендә хезмәттәшлекнең башка рәвешләре.

### **6 статья**

Яклар парламент эшчәнлегенә кагылышлы чаралары (семинарлар, конференцияләр, парламент тыңлаулары һәм башка чаралар) турында бер-берсенә хәбәр итәләр, Якларның кызыксынган вәкилләренә бу чараларда катнашу өчен шартлар тудыралар.

### **7 статья**

Яклар сәүдә-икътисадый, фәнни-техник һәм башка өлкәләрдә ике як өчен дә файдалы хезмәттәшлекне үстерүгә, ижтимагый берләшмәләр һәм гражданнар арасында гуманитар-мәдәни багланышларны һәм элементләренә киңәйтүгә ярдәм итәләр.

Яклар Татарстан Республикасында яшәүче мариларның, Марий Эл Республикасында яшәүче татарларның этномәдәни үзенчәлекләрен саклап калуға һәм үстерүгә юнәлдерелгән чараларны үткәргүгә үз компетенцияләре чикләрендә ярдәм итәләр.

### **8 статья**

Яклар әлеге Килешү кысаларында үз вәкилләре эшчәнлеген мөстәкыйль финансыйлар.

### **9 статья**

Әлеге Килешүнең үтәлешен тикшереп торуну Марий Эл Республикасы Дәүләт Жыелышы Рәисе һәм Татарстан Республикасы Дәүләт Советы Рәисе гамәлгә ашыра.

Әлеге Килешү нигезләмәләрен гамәлгә ашыру максатларында Яклар берләштерелгән чараларны үткөрү өчен җаваплы затларны билгеләргә мөмкин.



## 10 статья

Әлеге Килешүнең аерым нигезләмәләрен үтәүдә, аңлатуда яисә куллануда фикер төрлелекләре, шулай ук аңа үзгәрешләр кертү мәсьәләләре Якларның ризалыгы белән сөйләшүләр, үзара киңәшүләр яисә башка ысул белән хәл ителә.

## 11 статья

Әлеге Килешү имза салынган көнненән үз көченә керә һәм биш ел дәвамында гамәлдә була. Шушы чор тәмамланганнан соң аның гамәлдә булуы, эгәр Якларның берсе дә әлеге Килешүнең гамәлдә булу чоры тәмамланганчы кимендә ике ай кала аның гамәлдә булуын туктату нияте турында башка Якка язмача хәбәр итмәсә, алдагы һәр биш елга озайтыла.

Әлеге Килешү гамәлдә булган чорда аңа, Якларның алдан килешүе буенча, парламентага хезмәттәшлекне нәтижәлерәк гамәлгә ашыруга ярдәм итә торган үзгәрешләр кертелергә мөмкин.

Әлеге Килешү төзелгән мизгелдән Татарстан Республикасы Дәүләт Советы һәм Марий Эл Республикасы Дәүләт Жыелышы арасында 2005 елның 28 февралендә төзелгән Килешүнең гамәлдә булуы туктатыла.

## 12 статья

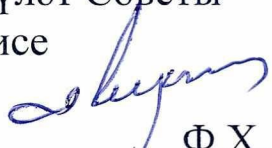

Килешү Якларның һәрберсенә берәр нөсхәле рус, мари һәм татар телләрендә ике нөсхәдә төзелде. Барлык текстлар бертөрле юридик көчкә ия.

Килешү 2020 елның 27 августында Ульяновск шәһәрендә төзелде.

Марий Эл Республикасы  
Дәүләт Жыелышы  
Рәисе

  А.В. Смирнов

Татарстан Республикасы  
Дәүләт Советы  
Рәисе

  Ф.Х. Мөхәммәтшин

**Марий Эл Республикын Кугыжаныш Погынжо ден  
Татарстан Республикын Кугыжаныш Советше  
кокласе вашкыл нерген  
ОЙПИДЫШ**

Марий Эл Республикын Кугыжаныш Погынжо, Марий Эл Республикын Конституцийже негызеш пашам ышта, председательже Анатолий Васильевич Смирнов, ик могырым, да Татарстан Республикын Кугыжаныш Советше, Татарстан Республикын Конституцийже негызеш пашам ышта, вуйлатышыже Фарид Хайруллович Мухаметшин, вес могырым, умбакыже – «Кок могыр», парламент-влак кокласе вашкылым ышташ да кумдандаш, закон пашам виктарыме опытым икте-весе дене вашталташ, тукум гыч тукумыш вончышо келшымаш кылым умбакыжат пенгыдемдаш, ваш умылен, пырля пашам ышташ манын, үлнӧ палемдыме шотышто кутырен келшеныт:

**1-ше лончо**

Кок могырат парламент-влак кокласе вашкылым тӧр праван улмым, пашам пырля ыштыме, ваш-ваш умылымо да пагалыме принципом шотыш налын, виянда.

Кок могырат парламент паша опыт дене икте-весым палдара, вашкылым вияндаш йӧным ышта.

**2-шо лончо**

Кок могырат, шуко тӧрлӧ калыкан Марий Эл Республикын да Татарстан Республикын кумылыштым шотыш налын, мер-политике, илышкыл-экономике да тӧвыра аланыште Марий Эл Республикын да Татарстан Республикын тӧр праван улмыштым умбакыжат пенгыдемдаш манын, законодательный негызым саемден, парламент-влакын пырля пашам ыштыме чыла шӧрынжымат виянда.

**3-шо лончо**

Кок могырат Конституций ден кугыжаныш чонымаште да верысе шкевиктем аланыште пырля пашам ыштымым тӧнлан шотла. Кок могырат Россий Федерацийын Федерал Погыныштыжо законодательный инициативым (законышко вашталтышым пуртымашым) ончымо шотышто пашам ворандара.



#### 4-ше лончо

Тиде Ойпидышым илышыш шындарыме годым Кок могырат тўнлан шотла:

закон пашам виктарымым планироватлымым да саемдымым;  
федерал законодательствын, Марий Эл Республик ден Татарстан Республикын законодательствыштын мониторингыштым эртарыме шотышто опытым вашталтымым;

парламент-влакын закон шукталтмым терген шогымо пашаштым саемдымым;

Кок могырынат Россий Федерацийын Федерал Погынжын Кугыжаныш Думышкыжо планыш пуртышаш законодательный инициативым илышыш шындарыме радам дене федеральный закон проект-влакым ончымыжым;

граждан обществын институтшо ден верысе шкевиктем орган-влакын келшен пашам ыштыме йӧныштым кумдандымым;

тиде Ойпидышын шонымашышкыже шуаш полшышо моло пашамат шуктен шогымым.

#### 5-ше лончо

Кок могырат пашам тыгай радам дене ышта:

Марий Эл Республик ден Татарстан Республикын закон пашам виктарыме планышт, закон проектышт, нормативный права актышт, увер, аналитике, методике да закон пашаштым виктарыме шотышто да моло йодыш дене кылдалтше материал-влакышт дене палдара;

Кок могырат закон паша виктарыме да парламентаризм йодыш дене кылдалтше парламент колыштмаште, шанче-практике конференцийыште, семинарыште, йыргешке үстельште да моло вереат участвоватла;

вашлиймашым, консультаций ден вашмутланымашым (темым, жапым да верым кутырен келшыме почеш ойырат), тыгак депутат, комитет ден комиссий-влакын пашаче погынымашыштым иквереш эрара;

депутат, депутат ушем, комитет ден комиссий, тыгак Кок могырынат аппаратышт коклаште вашкылым вианда;

Россий Федерацийын Федерал Погынжын Кугыжаныш Думышкыжо законодательный инициативе радам дене Кок могырынат пуртымо федерал закон проектыштым онча;

кӱлеш годым Россий Федерацийын Федерал Погынжын Кугыжаныш Думышкыжо законодательный инициативе радам дене пуртымо федерал законнын проектше-влак шотышто ик пашаче группым чумыра;

Кок могырынат парламент-влак кокласе кылышт нерген уверым кугыжаныш да моло СМИ-ште, «Интернет» увер да телекоммуникаций вотышто веранда;

законодательстве дене келшышын, пырля пашам ыштыме моло йӧнымат кучылтеш.

#### **6-шо лончо**

Кок могырат парламент паша дене кылдалтше мероприятий-влакым (семинар, конференций, парламент колыштмаш да молымат) эртарыме нерген икте-весе увертара, Кок могырланат ты пашашке ушнаш чыла йӧным ышта.

#### **7-ше лончо**

Кок могырат налме-ужалыме да экономике, шанче-технике да моло аланыште пырля пашам вияндаш йӧным ышта, гуманитарный да тӱвыра кылым, тыгак мер ушем-влак коклаште вашкылым кумдандаш полша.

Кок могырат кертме семын Марий Эл Республикыште илыше татар-влакын да Татарстан Республикыште илыше марий-влакын тӱвыра ойыртемаштым арален кодымо да вияндыме шотышто мероприятий-влакым эртараш йӧным ышта.

#### **8-ше лончо**

Тиде Ойпидышым шуктымаште Кок могырат шке эртарыме пашажлан шке тӱла.

#### **9-ше лончо**

Тиде Ойпидышым шуктен шогымылан Марий Эл Республикын Кугыжаныш Погынжын Председательже да Татарстан Республикын Кугыжаныш Советшын Председательже вуйын шогат.

Тиде Ойпидышын положенийже-влакым илышыш пурташ манын, Кок могырат координатор-влакым палемден кертеш. Нуно пырля эртарыме мероприятийлан мутым кучаш тӱналыт.



### 10-шо лончо

Кок могыр коклаште тиде Ойпидышым шуктым, умылтарыме да тудын посна положенийжым кучылтмо, тыгак вашталтышым пуртым шотышто умылыдымаш ынже лек манын, кутырен келшыме, консультаций да моло йон дене пайдалана.

### 11-ше лончо

Тиде Ойпидыш кидым пыштыме кече гыч вийым налеш да вич ий илышыш шындалалтеш; ик Могырат Ойпидышым күрлмө нерген тудын вийже мучашлалтме деч кок тылзе ончыч серыш дене ок увертаре гын, тудо кажне вич ийлан шуйдаралтеш.

Тиде Ойпидышын вийыште лиймыж годым, Кок могырын ончылгоч кутырен келшымышт почеш, парламент-влакын пашаштым вияндыме шотышто вашталтышым пурташ лиш.

Марий Эл Республикын Кугыжаныш Погынжо ден Татарстан Республикын Кугыжаныш Советше кокласе вашкыл нерген ойпидышым пунчалмеке, 2005 ий 28 февральыште пенгыдемдыме Марий Эл Республикын Кугыжаныш Погынжо ден Татарстан Республикын Кугыжаныш Советше кокласе вашкыл нерген ойпидышын вийже пыта.

### 12-шо лончо

Тиде Ойпидышым рушла, марла да татарла кок экземпляр дене ямдылыме. Кок могырынат документ вийышт икгай.

Ойпидышым 2020 ий 27 августышто Ульяновск олаште пунчалме.

Марий Эл Республикын  
Кугыжаныш Погынжын  
Председательже



В. Смирнов

Татарстан Республикын  
Кугыжаныш Советшын  
Председательже

Ф.Х. Мухаметшин

